N^ER 17

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Poniedziałek dnia 9 Lutego v. s. 1820 roku

Obserwacye meteorologiczne.	Czas obserwacyi	Wysokość Barom.	wys. Ther. Reau.	Wiatry.	Odmia. w powie.
	dn. 7 średnia.	28 cal. 3, 3, lin.	— 6, 3 stopn.	Wschodni	Pogoda
	dn. 8 średnia.	28 — 3 4, —	— 6 2 —	Wschodni	Pogoda
	dn. 9 godz. 7 z ran.	28 — 3, 0, —	— 10, —	Wschodni	Pogoda

WIADOMOŚCI KRAJOWE

Ostatnia datta gazet petersburskich jest d. 30 stycznia.

W dzień urodzin J. C. M. W. X. *Michała*, to jest 28 b. m. była wielka i wspaniała maskarada w pokojach Nayjaśnieyszey Cesarzowey Jeymości *Maryi*. Rozliczność masek, przepych ubiorów, a szczególniey oślepiający blask drogich kamieni, wszystko się połączyło do uświetnienia tego festynu, jedynego w swoim rodzaju. Biletów zapraszających na tę maskaradę było rozesłano około sześciuset; lecz tylko 372 osoby przybyły. Aktorowie trupy tuteyszey francuskiey wystawiali w czasie maskarady, sceny wybrane z niektórych sztuk, a śpiewaczka znana w Europie P. *Borgondio* uprzyjemniała tę publiczną monarszą zabawę swoim głosem. Podobnież aktorowie rossyyscy *Samoyłow* i jego żona śpiewali w czasie wieczerzy. Ta równie piękna, jak okazała uczta, trwała do trzech kwadransy na drugą po północy.

Ruski Inwalid z dnia 29 stycznia zawiera Ukaz Jego Cesarskiey Mości w brzmieniu następującém:

Senat rządzący, po wysłuchaniu przełożenia ze strony Jaśnie Oświeconego Xiążęcia JMści Dymitra *Łobanowa Rostowskiego*, jenerała piechoty, ministra sprawiedliwości i kawalera, zawierającego między innémi: iż Nayjaśnieyszy Cesarz JMść uważywszy, że będący przy Nim w sprawach królestwa polskiego Hrabia *Sobolewski*, mianuje się tylko sekretarzem stanu, Naywyżey rozkazać raczył, aby zawiadomiono wszystkich, komu o tém wiedzieć należy, iż pomieniony Hrabia *Sobolewski* nie inaczey, jak ministrem sekretarzem stanu królestwa Polskiego mianowany bydź powinien: ta bowiem dostoyność w królestwie Polskiém exystuje, a Hrabia *Sobolewski* ją piastuje. Senat zatém rządzący postanowił donieść o tém wszystkim władzom i sądownictwom.

Cesarz Jmć w nagrodę ofiary znakomitey, uczynioney na rzecz inwalidów, przez odstawnego jenerała porucznika, Hrabiego *Kensona*, ozdobić go raczył orderem ś. *Włodzimierza* 3ciey klassy.

Jego Cesarska Mość przez reskrypt pod d. 31 grudnia r. z. oświadcza zupełną wdzięczość dla dowódzcy oddzielnego korpusu orenburskiego, jenerała piechoty *Essena*, za troskliwość o dobro skarbu, przez okazaną oszczędność więcey 1,232,000 rubli, która wystarcza na utrzymanie woysk tego korpusu w roku 1820, tak, że nowego na to wydatku z kassy nie potrzeba.

D. 16 listop. r. z. w *Nowosilu*, mieście powiatowém gubernii tulskiey, uroczyście otwarta została szkoła powiatowa. Marszałek ślachecki tego powiatu i dozórca honorowy szkoły, assesor kollegialny *Szatiłow*, darował dla szkoły dom drewniany za 3500 rubli kupiony. Obecni zaś na tym obchodzie obywatele zapisali w ofiarach corocznych 2790, jednorazowych 4,564, r. nadto dary w xiążkach, kartach jeograficznych i t. d.

Kurs petersburski. Czerwony zł. holenderski nowy rubli as. 11 kop. 15, stary r. 11 k. 9; rubel srebrny r. 3 k. 72.

---

z Brześcia-Litewskiego, dnia 25 *stycznia* (artykuł nadesłany).

Towarzystwo Dobroczynności w tuteyszém mieście, roku 1809, dnia 9 czerwca, ustawą organizacyyną zawiązane, przez osoby znakomite z uczucia nad cierpiącą ludzkością i cnot pomocy bliźnim, istniało w przedsięwzięciach i zupełney swey dzielności do woyny roku 1812. Od tey epoki przez następne lata, acz utrzymywane było przez też osoby, jednak w miarę tylko możności zmnieyszonych funduszów i zasiłków, bez nowych ofiar. Teraz zaś w roku 1819 w miesiącu czerwcu dnia 21 i 28, za przewodnictwem szanownego prezesa tegoż towarzystwa JW. JX. Woyciecha *Kossakowskiego*, prałata Katedry Wileńskiey, a proboszcza mieyscowego Brzeskiego, w działaniach swych ożywione, w zasiłku nowych ofiar, jako też w osobistych szczególnieyszych staraniach i poświęceniu się pomnożone, i do celu pierwszego związku skierowané, powiększone zostało przez dopisanie się wielu osób jak w darach, tak i osobistey pomocy. W liczbie nowych dobroczyńców przyłożył się znakomiciey W. Xawery *Szemioth*, obywatel tego powiatu, sędzia były na trybunał W. W. X. Lit., który prócz daru r. 1810 w summie zł. pol. 6000 na Towarzystwo przyniesionego, w teraźnieyszym czasie nową, i znaczną,

z górą 15 tysięcy zł. pol. wynoszącą kwotę na cel i zamiar przerzeczonego towarzystwa wniosł ofiarę. Takowe czyny znamienujące cnotę, i serca pełne uczuć w pomocy ludzkości cierpiącey i ulżeniu dla nieszczęśliwych, godne nieśmiertelney wdzięczności i wiekopomney pamięci, żeby mogły stać się wzorem ku naśladowaniu równie spółczesnym jak i następnym pokoleniom, a dla mężów dobroczynnych zachowały ten niezatarty pomnik, ich usług i poświęceń, takowe doniesienie podają do publiczney wiadomości, otrzymujący wsparcie, i utrzymanie od Towarzystwa Dobroczynności w Brześciu Litewskiém.

Hiszpania.

W gazecie warszawskiey czytamy: „Umieszczony w gazetach londyńskich list z *Kadyxu* pod dniem 4 stycznia wyraża. „Korzystając z odjazdu gońca, którego ztąd konsul portugalski wysyła, donoszę, iż woysko do wyprawy przeznaczone, w liczbie 15,000 ludzi, podniosło bunt d. 1 stycznia, poymało naczelnego swojego dowodzcę i oddział z 5000 głów złożony, wysłało do *Sewilli* na pokonanie brygady karabinierow królewskich. Inny oddział przybył d. 2 stycznia do *Mediny*, a wczoray zajęli buntownicy wyspę *Leon*, oraz *Porto St. Maria*, i zbroiownią w *Caracca*. Jenerał *Cisneros*, naczelnik wydziału morskiego, został uwięziony na wspomnioney wyspie. Tegoż losu doznał admirał *Maurel* w *Porto St. Maria*. Wczoray o godz. 4 dowiedzieliśmy się o tém wszystkiém, a o 5ey jenerał, tymczasowy wielkorządca tuteyszy, wziąwszy 500 ludzi z pułku *Soria* i część milicyi, ruszył do *Trocadero*, gdzie zebrał osady z stojących tam 6 okrętów liniiowych i 7 fregat. Mając tym sposobem 1500 ludzi, odparł 2000 buntowników, którzy wczoray chcieli się dostać do miasta, a którzy utraciwszy 7 zabitych, zatrzymali się w *Arillo*. Zamknięto tu bramy miasta od lądu i morza. Nie wiemy, za kim się flota oświadczy. Oprócz wymienionych wyżey okrętów, składa się ona z 7 brygow i 30 statków kanonierskich. Po nadeyściu tu wiadomości o buncie woyska, radca stanu *Asmarez*, kierujący badaniami dawnieyszych rokoszanów, pod przywództwem *Odonnella*, popłynął natychmiast z całą swoją rodziną na okręcie amerykańskim do *Lizbony*.“

List z *Lizbony* pod d. 14 stycznia zawiera:“ 5000 buntowników hiszpańskich weszło do *Sewilli*. Ogłoszono tam konstytucyą stanów (*Cortes*), ustanowiono centralną juntę i członków jey mianowano. Przejęto dwóch nadzwyczaynych gońców wysłanych z *Kadyxu*; jednego z nich, który się chciał bronić, zastrzelono. Wspomniona Junta postanowiła, aby żołnierzom dawano codzień *paceta* (pieniądz hiszpański, wartości blisko złotego polskiego) i po funcie mięsa. Pułki *Canoria*, *Soria*, tudzież 2 szwadrony karabinierów i artylleryja przeszły do rokoszanów. Jenerał *Freyre* z resztą jazdy opuścił *Sewillę*, gdzie buntownicy zostają pod dowództwem 2s cfów batalionu, z których jeden zowie się *Miranda*. (Listy z *Madrytu* pod d. 14 stycznia donoszą także o ogłoszeniu konstytucyi w *Sewilli*, o spokoyności w Andaluzyi, i o udaniu się buntowników ku Kastylii i Walencyi.)

Korrespondent warszawski zawiera: „Dziennik paryzki *Sława* zwany tak pisze poddniem 23 stycznia. „Wczoray trzech nadzwyczaynych gońców nadbiegło z Hiszpanii do posła hiszpańskiego w *Paryżu*. We dwie godziny głoszono po całym *Paryżu*, iż *Madryt* jest już w mocy rokoszanów, a dwór wyniósł się do *Burgos*. Dodają dziś, iż Król hiszpański prosił Króla naszego, aby mu przysłał 25,000 woyska na pomoc. Ale nie ręczymy za żadną z tych wiadomości.“

Pod dniem 23 tak pisze taż gazeta: „Według listów pod dniem 13 stycznia, które jeden z znakomitych domów handlowych w *Bajonie* odebrał, niezawodną jest rzeczą, iż cała artyllerya w *Sevilli* przyłączyła się do rokoszanów, i że duch rokoszu ogarnął już pograniczne prowincye. Wyrażają też listy, że Król *Ferdynand* wyjechał z *Madrytu*. Inne listy wzmiankują o bitwie stoczoney przez gwardyą królewską z licznym korpusem rokoszanów, między *Madrytem* a *Vittoria*, w którey rokoszanie stanowiące zwycięztwo odnieśli, po którém zabrali Króla z całą jego rodziną w *Vittoria*.“

Pod dniem 24 tak pisze: „List gubernatora w zatoce *Kadyxkiey* pisany do syna edukującego się we Francyi uwiadamia, iż gdy rokoszanie ukazali się pod *Kadyxem*, zamknięto przed nimi bramy; lecz niezadługo otworzyli je zbuntowani mieszkańcy, połączyli się z rokoszanami, i od tey chwili jest *Kadyx* w mocy rokoszanów.“

Nareszcie, pod dniem 25tym w teyże gazecie czytamy: „Lubo wcale nie mamy urzędowey wiadomości o wypadkach w Hiszpanii, nadeszło przecież bardzo wiele listów prywatnych, zawierających rozmaite szczegóły. Z tych przytoczymy nayświeższy, bo pod dniem 20tym stycznia pisany z *Bajony*, który tak brzmi: „Nie, ma już wątpliwości, że wielka rewolucya wybuchnęła w połudnowey Hiszpanii. Oto jest list z *Madrytu*, który tu do *Bajonny* wczoray (dnia 19) przez nadzwyczayną okazyą nadszedł, a jest świeży, bo dnia 14 stycznia pisany: „Trwoga coraz się wzmaga w *Madrycie*. „Odebraliśmy z *Sewilli* bardzo zatrważające „doniesienia. Rokoszanie opanowali port ka„dyxki. Połączyły się z nimi pułk piechoty „będący tam na służbie, i pięć szwadronów „jazdy, tudzież milicya mieska i całe woy„sko przeznaczone do wyprawy, na którém „polegano; owo zgoła, jest 24,000 ludzi pod bronią, nie licząc ludności tego miasta Municypalność, woysko morskie, izba handlowa zaprzysięgły konstytucyą na ratuszu; poczém nastał rząd w tém mieście, jaki był przed powrótem Króla do kraju. Wszystko odbyło się porządnie, i bez krwi rozlewu. Stan kupiecki dał wielką ucztę dla władz cywilnych i woyskowych, podczas którey na rogach stołów postawiono chorągwie z napisem: *Niech żyje konstytucya* — Dwór nie wie, co ma czynić, i czego się jąć, a lud madrycki oczekuje na naypierwszą wiadomość, ażeby wiedział, jak sobie ma postąpić.“

O śmierci jenerała *Calderon* naczelnego dowódcy wyprawy do Ameryki południowey rozmaicie głoszą. Dziennik *l'Independent* donosi,

ż go rozstrzelano, a dziennik zwany *l'Aristarque*, że go oficerowie rozsiekali.

Co się tycze uwięzionych w *Madrycie*, brygadyera *Vargas* i kapitana *Dominiguez*, obwinionych o wydanie fałszywego rozkazu do milicyy w całem królestwie, imieniem ministra woyny, już ich badano, i dowiedział się rząd, że bardzo wiele osób miało do tego należeć, że planem ich było zwołać stany (*cortes*) i rewolucyą wzniecić. Plan ten, pomimo ich uwięzienia, przychodzi teraz do skutku.

Austrya.

Wiedeń dnia 1 lutego. Dnia 18 z. m. zebrał się u Xiążęcia *Metternich* i pod przewodnictwem jego wydział zgromadzonych, tu pełnomocników dworów niemieckich, dla zdania sprawy o wzajemnych stosunkach związkowych krajów niemieckich, pod czas woyny i pokoju. Słychać, iż wypadek obrad wydziału miał bydź przełożony d. 21 z. m. na ogólném posiedzeniu pełnomocników.

Potwierdza się pogłoska o rozbiciu na przyszłą jesień wielkiego obozu w okolicach *Pest*. Podobny oboz ma bydź w przyszłym roku niedaleko *Pragi* w Czechach, w roku zaś 1822 pod *Wiedniem*, a to jedynie w celu ćwiczenia woyska jak zawsze podczas pokoju bywało.

Zjechali tu Xięztwo Ichmość Sasko-Koburgscy.

Prussy.

Berlin dnia 5 lutego. Jenerał porucznik *Thümen*, dowodzący w W. Xięztwie Poznańskiem, stosownie do podaney prośby, otrzymał od Monarchy uwolnienie. Służbowe jego obowiązki sprawować będzie tym czasowie jenerał major *Hiller*.

Anglia.

Gazety berlińskie donoszą z Londynu pod 30 stycznia, że w dniu tym zrana umarł Król Jmć *Jerzy III.*—*Jerzy III* urodz. 4 czerwca 1738, był synem Xięcia Walii *Jerzego*, odziedziczył tron, po dziadzie swoim, Królu *Jerzym II*, d. 25 października 1760; d. 17 listop. 1818 utracił swoję małżonkę *Zofią Karolinę*, córkę Xięcia *Karola Ludwika Meklemburg-Strelitz*, a 7 dni przed śmiercią swojego 4go syna Xięcia *Kent*; umarł w 82 roku życia a 60tym panowania. Zostawił 6 synów i 5 córek.—Ze strony dotychczasowego Xiążęcia Rejenta a teraz Króla rządzącego państwami W. Brytanii i Irlandyi *Jerzego IV*, ogłoszony został ten wypadek śmierci oraz wstąpienie na tron nowego Króla, a do ogłoszenia tego załączono wydawane przez ciąg ostatnich dni choroby Króla biuletyny.

Dnia 23 b. m. umarł Xiążę *Kent* w *Sidmouth*, miasteczku nadmorskiem w Hrabstwie *Devonshire*, niedaleko *Exceter*. Przyczyną jego śmierci było zapalenie w piersiach. I dla tego niektóre gazety tuteysze wyszły z czarną obwódką. Zmarły Xiążę był feldmarszałkiem woyska, a od roku 1801 jenerałem gubernatorem w *Gibraltarze*, i pułkownikiem pułku królewskiego szkockiego. Córka jego, jedynaczka, *Alexandra Wiktorya*, jest naybliższą tronu po śmierci 3 starszych synów królewskich, niemających potomstwa.

Młoda Xiężniczka ledwo niedawnó nie postradała życia od szrotu, który wystrzelony z pistoletu, wpadł przez okno, i tuż koło jey głowy przeleciał. Xiężna okazywała jak naywiększą czułość w ciągu choroby męża.

Częste pożary, pochodzące po części z podpalania, wzbudzają wielką obawę. Dnia 22 b. m. spaliło się znowu w *Manchester* kilka składów towarów. Majętni obywatele w tém wielkiem mieście, sławném z rękodzielni, zostają w ustawiczney niespokoyności. Irlandya smutny także wystawia obraz. Często zdarzają się zabóystwa i rozboje w hrabstwach *Tyrone*, *Derry* i w mieście *Castlereagh*, leżącem w hrabstwie *Down*. Liczne bandy hultajów włóczą się po hrabstwach *Tepperary* i *Kilkenny*. Hrabia *Ross* przewodniczył zgromadzonym w *Parsonston* obywatelom, którzy uchwalili środki dla utrzymania publicznego porządku.

List z *Plymouth* pod d. 20 b. m. donosi, iż tegoż dnia rano, w przeciągu pół godziny, morze 7 czyli 8 razy na 15 cali opadało i podnosiło się. Podobny wypadek był podczas wielkiego trzęsienia ziemi w *Lizbonie*.

Słychać tu, iż Pan *Hudson Lowe*, wielkorządca wyspy ś. *Heleny*, ma bydź przywołany, i otrzyma następcę w osobie Pana *Cockburn*.

Francya.

Paryż, dnia 29 stycznia. Dnia 21 b. m. był Król na żałobném nabożeństwie za *Ludwika XVI*, odprawioném w kaplicy zamkowey, gdzie mszą świętą miał Kardynał *Perigord*, arcybiskup paryzki, jako pierwszy jałmużnik. Towarzyszyli Monarsze: Pan *Dambray*, kanclerz Francyi, Xiążę *Richelieu*, wielki łowczy, Xiążę *Havre*, kapitan gwardyi bokowey, Xiążę *Belluno*, major jeneralny służbę pełniący, ministrowie i t. d. Pomiędzy marszałkami znaydowali się także Xiążę *Reggio* i Hrabia *Beurnonville*.

Powszechnie tu ubolewają nad chorobą Pana *Deserre*, ministra sprawiedliwości. Prosił Króla o uwolnienie go od obowiązków, lecz tego nie otrzymał. Niechce monarcha wyznaczać mu żadnego następcy, i zaczeka, póki nie wyzdrowieje. Tymczasem zaś Hrabia *Simeon*, radzca stanu, trudnić się będzie interessami ministeryum sprawiedliwości. Pan *Deserre* otrzymawszy na 2 miesiące pozwolenie, wyjechał d. 26 b. m. do *Nizza* pojazdem i końmi królewskiemi.

Wydawcę pisma peryodycznego *Biblioteka Historyczna* Pana *Gouslin*, pozwanego do sądu za umieszczenie artykułu buntowniczego, uznał sąd przysięgłych niewinnym.

Woda na *Sekwanie* znacznie już opadła.

Hrabia *Decazes*, prezes rady ministrów, przyszedłszy do zdrowia tyle, iż mógł wyjechać z domu, był d. 27 b. m. u monarchy, a wczoray wezwał wszystkich ministrów do siebie na radę, która trwała od godziny 1wszey do wpół do 7ey, i na którey miała bydź także mowa o interessach w Hiszpanii. Po czém Hrabia *Decazes* zdał Królowi sprawę o wypadku tey rady. Xiążę *Laval-Montmorency*, poseł nasz przy dworze madryckim, bawiący teraz w *Paryżu*, miał także prywatne wysłuchanie u monarchy.

Pierwszy projekt do prawa, który Hrabia

Decazes ma podać izbie deputowanych, nie tycze się wyborów, jak dotąd utrzymywano, lecz tak nazwaney nowey francuzkiey uchwały *Habeas Corpus*, która osobistą wolność obywateli w wysokim stopniu zapewnia. Jeśli projekt do tego prawa jest taki, jak go gazety przytaczają, chętnie go przyymą obie izby.

Słychać, iż Hrabia *Decazes* ma radzić odmianę niektórych ministrów, i tak marszałek *Davoust* ma bydź ministrem woyny, Baron *Pasquier* ma także otrzymać następcę. Inne stronnictwo przykłada usilnego starania, aby Xiążę *Richelieu*, który ciągle wielką ufność u monarchy posiada, wrócił do dawnieyszego urzędu, prezesa rady ministrów. Z nim weszliby razem do ministeryum PP. *Molé* i *Lainé*; jenerał *Lauriston* objąłby ministrowstwo woyny, a Pan *Villele* morskie. (Mielibyśmy więc tych samych ministrów, których chciano wybrać w grudniu 1818 r., czemu Hrabia *Decazes* przeszkodzić potrafił).

Pewny jenerał nazwał niedawno w izbie deputowanych konstytucyą, *cytadellą spokoyności*.

Dziennik Rozpraw usiłuje wyjawić myśli ministrów: — „P. *Roy* (pisze) myśli o swoim *budżecie* i bardzo słusznie; P. *Latour-Maubourg* o innėm urządzeniu woyska; P. *Deserre*, chory, o swojém zdrowiu; P. *Portal* myśli o tém, o czém P. *Decazes* tylko pomyślał; P. *Pasquier* myśli, aby P. *Decazes* coś uczynił: a P. *Decazes?* o czemże myśli? — Oto się jeszcze namyśla.“

Rząd nasz kazał umocnić miasto *Chaumont* Pewny sztabowy oficer ułożył plan w tey mierze. Robota wkrótce się zacznie tak około oszańcowania tego miasta, jako też okolic *Langres*.

Nowy wydział petycyyny miał większością 6 kresek przeciwko 5 postanowić, aby członek jego, P. *Dupont de l'Eure* zdając sprawę w izbie deputowanych, radził odbierane dotąd petycye o utrzymanie kostytucyi i prawa względem wyborów, złożyć wraz z dawnieyszemi w biórze izby. Jest ich blisko 300; podpisów zaś przeszło 30,000.

Poseł hiszpański podał rządowi naszemu notę z prośbą o zwrócenie pilney uwagi na czynności liberalistów hiszpańskich w *Paryżu*, i nie dawanie im paszportów bez jego wiedzy.

Xiążę *Wicencyi* (*Caulincourt*) po długiém milczeniu odezwał się nakoniec, i zaprzeczył temu, co P. *Koch* w dziele swoim pod napisem: *Kampania roku* 1814 o nim twierdzi. Oświadcza, iż bynaymniey do ogłoszenia korrespondencyi swojey podczas kongressu w *Chatillon* nie należał, i że w tém dziele jest wiele fałszów. Przytacza wyjątek przesłanych mu pod d. 19 czerwca 1814 rozkazów *Bonapartego*, w skutku których kongres w *Chatillon* został rozwiązanym. Wyraził w tych rozkazach i przepisach, aby Francya koniecznie naturalne swoje granice utrzymała, i nazwał to *Conditio sine qua non*. Oświadczył, iż wszystkie mocarstwa, nawet Anglia, uznały te granice w *Frankforcie*; iż Francya, zamknięta w dawnych swoich granicach, nie miałaby nawet dwóch trzecich części takiey potęgi, jak przed 20stą laty; iż to co ku Alpom i *Renowi* nabyła, nie może iść w porównanie z powiększeniem kraju innych mocarstw przez zabory; iż przywrócić Francyą do dawnego stanu, jest to chcieć jey upadku i upodlenia; iż Francya nic prawie nie znaczy bez *Renu*, *Belgium*, *Antwerpii* i *Ostendy*; iż systemat zamknięcia Francyi w dawnych granicach jest nieoddzielnym od przywrócenia *Burbonów*, którzy sami tylko mogą dać rękoymią utrzymania takiego systematu; iż to nie jest tayném Anglii; iż z kimkolwiek innym pokóy na takich zasadach jest niepodobnym i dlugo trwać nie może; iż ani *Bonapartemu*, ani rzeczypospolitey francuzkiey, gdyby kiedy jeszcze była, nie wypadałoby nigdy podpisać takich warunków; iż postanowienie jego jest nieodmienném; iż nie zostawi Francyi w słabszym stanie, aniżeli była, gdy rządy jey objął; iż, jeśli sprzymierzone mocarstwa chcą odmienić przełożone sobie zasady, to jest zostawienie Francyi przy naturalnych granicach, w tym razie jedno z tych troyga wybierać mu potrzeba, albo wojować i zwyciężyć, albo walczyć i z chwałą zginąć, albo nareszcie odstąpić korony; iż nie mami go blask wielkości, i że nigdy podłością nie okupi stopnia, na którym stanął. (*Monitor* nagania powyższe oświadczenie Pana *Caulincourt*, nazywa ie nieprzyzwoitém i przeciwném zamierzonemu celowi, a wreszcie czyni następujące sprostowanie: — „Widzieliśmy, iż dnia 20 marca 1815 *Bonaparte*, mimo zamknięcia kraju w dawnych granicach, nie wzgardził tronem *Ludwika XVI*, i ofiarował się złożyć broń, byleby mu tylko dawnem królestwem francuzkiém spokoynie rządzić pozwolono. Nie *Bonaparte* posunął granice Francyi aż do *Renu* i *Alp*; dawniey się to już stało. Trzeba nakoniec sobie przypomnieć, iż *Ludwik XIV* z potęgą dawney Francyi zdobył prowincye, i je utrzymał, a *Bonaparte* z nierównie większemi siłami i środkami utracił w końcu prowincye, których nie zdobył.") — Prokurator królewski kazał zabrać numer tu teyszych dzienników *Constitutionel* i *Renommé* w których znaydowało się przytoczone wyżey pismo Pana *Caulicourt*, Xięcia *Wicencyi*.

Król niderlandzki ofiarował także 2000 franków na pomnik Pana *Malesherbes*.

W departamencie *du Gers* doświadczano robienia mydła z kartofli, co się bardzo dobrze udało.

Minister skarbu P. *Roy* podał dnia 22 b. m. *budżet* na rok 1820. Objęte w nim wydatki krajowe wynoszą ogółem 744 milionów 862,490 franków, a zatém 3 miliony 900,000 więcey, jak w roku 1819.

WŁOCHY

Jenerał *Francechini*, który *Muratowi* w ostatniey iego wyprawie towarzyszył, a po rozstrzelaniu jego długo się ukrywał w górach Kalabryi, powrócił nareszcie i sam dobrowolnie poddał się pod sąd wojenny, który stosownie do postanowienia rady stanu miał się odprawić. Król jednak Neapolitański taki wydał wyrok: *winowayca, który sam dobrowolnie staje, nie oczekuje sprawiedliwości, lecz łaski monarszey*. Kazał go więc uwolnić.

Wolno drukować. Ignacy Reszka Kom. Cenzury Czł. — *w Wilnie w Drukarni Redakcyi*

DODATEK DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO N. 17.

Wilno dnia 9 lutego v. s. 1820 roku.

NIEMCY.

Szluttgard dnia 30 *stycznia*. Dnia 23 b. m. przybył tu z *Paryża* Xiążę Wirtemberski *Paweł*.

Na sessyi drugiey izby stanów d. 25 b. m. wniósł Pan *Feuerlein*, aby izba wyznaczyła kommissyą, któraby przeyrzała prośby odebrane w czasie przeszłego zgromadzenia, i zdała sprawę w tey mierze. Pan *Uhland* radził wybrać kommissye do rozpoznania różnych urządzeń krajowych. Oba te wnioski do dalszego czasu odłożono.— Na sessyi d. 28 b. m. kommissya zdała sprawę względem dwóch trzecich części podatków rocznych, gdyż jednę trzecią część jeszcze przed zwołaniem izb płacić kazano. Twierdziła kommissya, iż stany, których obrady zaczynają się w środku roku etatowego, powinny dzielnie przyłożyć się do dopełnienia obowiązków, jakie rząd poprzedniczo już na siebie przyjął; i że, ile możności, starać się wypada przynieść ulgę uciśnionym wieśniakom, co też i projekt ministra ma na celu. Odmienne były w tey mierze zdania deputowanych: jedni chcieli, aby tylko jednę trzecią część podatków uchwalono, z oświadczeniem chęci zezwolenia i na drugą, jeśliby tego rozpoznanie wydatków wyciągało. Drudzy zaś radzili uchwalić całe dwie trzecie części, i upraszać rządu, aby dla podniesienia rolnictwa, a tém samem łatwieyszego opłacania podatków gruntownych, zmnieyszył opłatę od wyprowadzanego za granicę bydła, i ustanowił taką jaka się płaci od przedawanego w kraju.— Na sessyi d. 29 postanowiono napisać list do izby pierwszey, w celu porozumienia się z nią w tey *mierze*.

Od brzegów Menu dnia 1 *lutego*. Umieszczona w kilku gazetach niemieckich wiadomość o wypuszczeniu z więzienia niejakiego *Sichel*, ucznia uniwersytetu w *Bonn*, żadney nie ma zasady. Siedzi ciągle w więzieniu razem z dwoma wspolnikami, byłym nauczycielem turniejów *Baumeyster*, i uczniem *Colonius*. Uwięziono także dyrektora gimnazyum wetzlarskiego; *Schnell*, i byłego nauczyciela turniejów *Sartorius*, których examinują. Ostatni jest wielkim przyjacielem *Sanda*.

Doktor *Jahn* okazuje wesoły humor w więzieniu, i pisze historyą 30letniey woyny. Mały synek często go odwiedza.

Nie słychać jeszcze o konstytucyi w kraju elektora heskiego, który kilkakrotnie oświadczył, iż wszystko, a zwłaszcza urządzenie skarbowe jest u niego w jak naylepszym porządku, a zatem nie potrzebuje zwoływać stanów dla nakładania nowych podatków.

SZWAYCARYA.

Sztokolm dnia 21 *stycznia*. Z powodu dającego się uczuwać niedostatku gotowych pieniędzy, wydał Król nasz urządzenie, wskazując potrzebę oszczędności i zachęcając do obywania się bez zbytkowych towarów zagranicznych, „Wzywamy was, wierni nasi poddani (słowa są tego urządzenia), abyście przez mądre gospodarstwo, przez pilną uwagę na wydatki stosownie do dochodów, i przez mnieysze używanie towarów zagranicznych, przyłożyli się do wielkiego celu, na który nie szczędziliśmy własnych naszych pieniędzy, to jest dla przywrócenia powoli przyzwoitey równowagi między pieniędzmi papierowemi i srebrnemi. Przekonani jesteśmy, iż cena papierowych pieniędzy szwedzkich nie może się zmnieyszyć, chyba z niewiadomości o rzeczywistém ich zapewnieniu. Wzywając więc każdego, aby się do powyższego celu przyłożył, oświadczamy nnieyszém, iż wkrótce wyydzie urządzenie, zapobiegające skuteczniey przemycaniom, i dokładniey oznaczające stosunek między wykroczeniem i karą. Dla tego tylko je wstrzymaliśmy, żeśmy się spodziewali, iż nie będzie potrzebném. Gdy zaś usiłowanie nasze w zaradzeniu złemu, było nadaremne, poczytujemy więc sobie za powinność wskazać niebezpieczne skutki, jakie z przestąpienia praw wypływają.“

TURCYA.

W *Smirnie* powstał bunt; napadniono na pałac tamecznego Baszy, który sam ledwo ratował się ucieczką.

WYSPY JOŃSKIE.

W liście z *Konstantynopola* pod dniem 13 stycznia czytamy między innemi, co następuje: „Dnia dzisieyszego, jak wiemy z pewnych źródeł, przybył tatar do Porty z doniesieniem, iż na wyspach Jońskich powszechny bunt wybuchnął. Pięć tysięcy Anglików, którzy pod pozorem protekcyi, byli prawdziwymi ciemiężycielami tych wysp, zginęło z rąk mieszkańców, którzy opanowali twierdzę korfiolską i wywiesili chorągiew..... (nie ottomańską). Jenerał *Maytland*, gubernator wysp jońskich, uciekł do *Alego*, Baszy Albanii, i żądał posiłków od Porty. Powiadają, że się Porta wzbroniła, i niechce się mieszać do rzeczy. Anglicy ruszyli flotyllę swoję. Koniec tego nie wiadomy. Mieszkańcy, równie jak mężni Pargoci, postanowili raczey zginąć, niż dłużey dźwigać jarzmo ciemiężycielow.“

AMERYKA POŁUDNIOWA.

Odebrane w *Londynie* listy z *Jamaiki* pod d. 9 listopada, zawierają sprzeczne z sobą wiadomości o powodzeniu powstańców w nowey Grenadzie. Podług jednych, jenerał hiszpański *La Torre* odniósł zwycięztwo nad *Bolivarem* i po 3 bitwach odparł go do *Santa Fé*; podług zaś drugich, *Bolivar* zebrał 12,000 woyska, i zostawiwszy 4000 żołnierzy na osadzie w *Santa-Fé*, ruszył ku *Kartagenie*. Statki kanonierskie Hiszpańskie, wysłane na wstrzymanie postępów *Bolivara*, miały się do niego przyłączyć, a osada hiszpańska w *Kartagenie*, wynosząca 800 ludzi, miała się zbuntować z powodu niedostatku żywności.

Wolno Drukować. Ignacy Reszka Kom. Cenz. Czł. — w Wilnie w Drukarni Redakcyi

Ogłoszenia.

1 Wedle Ukazu Jego Imperatorskiey Mości Samowładnącego całą Rossyą etc. etc. etc.

Pozew edyktalny przed Sąd Ziem. Ptu. Wilkomierskiego kadencyi trzykrólskiey sądzącey się, z mocy remmissy Gł. Sądu 1818 mca 8bra 21 d. Lit. Wileń. 2go Depart. a za onę dekretów Ziem. Wiłkom. dyllacyinego 1819 junii 17 i 1820 januaryi 29 ferowanych z instancyi UUr. Teressy Kościałkowskiey Marszałkowny Wiłko. a Ur. Józefa Siesickiego Podkom. Wiłkom. opiekuna, po UUr. debitorów do massy konkursowey i oświadczoney taxy, majątku zeszłego Mikołaja Kościałkowskiego Mar. Wił. i kawalera zawiniających, jako to: X. Domicyanowi Szermulewiczowi Przeorowi Skupiskiemu, i wszystkim XX. Dominikanom Skupiskim o summę zł. pol. 590 za kartą 1789 8bra 8 dnia wydaną zeszłemu Kościałkowskiemu Sędziemu Ziem., Józefowi Andruszkiewiczowi o zł. pol. 600 za kartą 1800 decembra 1 d. zeszłemu Mikołajowi Kościałkowskiemu Marsz., Thadeuszowi Szulcowi Szambel. b. d. pol. o zł. pol. 410 gr. 20 za kartą 1802 8bra 3, temuż Marsz., żydom Judelowi Leyzerowiczowi Matysowi i Mejerowi synom Judelowiczom, Szlomie Leybowiczowi Markielowiczowi zięciom Leyzerowicza za skryptem 1805 augusta 18 talarów bit. 125 zawiniającym, Abrahamowi Mowszowiczowi arędarzowi karczmy Nakańskiey o summę czer zł. 20, 1805 maja 1 d., Aloizemu Kurminowi Sędziemu Ziem. Wił. 1806 xbra 30 dnia o rubli całkowitych 100, Krzysztofowi Legowi Mularzowi o rubli sr. 71 za kartą 1807 9bra 9 d., Berelowi i Zeldy Faytelowiczom za kartą 1808 marca 27 o zapłatę za wódki garcy 600, Szlomie żydowi o zapłatę rubli sr. 45 za kartą 1808 9bra 5, Ur. Janowi Korzeniewskiemu Straż. Upit. o rubli sr. 2200 za kartą 1808 marca 8 d. zeszłemu Marsz. Kościałkowskiemu posługującą, Karolowi Polkowskiemu o rub. sr. 8 za rewersem 1809 marca 18 d., Ur. Onufremu Klimowiczowi Prze. Gran. Wił. Aktorowi Zabłocia, Antoniemu Polukiewiczowi Ekon. o purow jęczm. 20, owsa 40 za rewersem 1809 marca 18 d. wydanym, Star. Berelow i i żenie, Zeldzie Faytelowiczom, Markielowi i Szachnie Faytelowiczom, za obligiem 1809 apr. 14 o rub. sr. 140, Józefowi Mikszowi za dwóma skryptami 1810 febr. 12 i apryla 9 wydanemi o tal. bit. 300, Ur. Justynowi Cywińskiemu Reg. za rewersem 1814 apryla 11 o owsa purow 30, a za skryptem 1812 augusta 22 o zł. pol. 60, Jankielowi Leybowiczowi Androwskiemu, za kartą 1812 junii 16 o rub. sr. 50, Ur. J. Beku koleg. Assessorowi b. kommissarzowi Wił. o rub. sr. 275 1812 januar. 22 skryptem poświadczonych, Ur. Ignacemu Michałowskiemu Rot. Nowogródz. za obligiem 1814 julii 15, na rub. sr. 750, a za rewersem 1813 marca 8 d. o siana pudow 1,000, tudzież 1814 nowembra 11 o wziętą mąkę czetwierty 500 do magazynu zjasnić się mającą, Ur. Wincentemu Kurminowi Reg. Gł. Sądu za poświadczeniem listownym 1816 marca 14 o rub. sr. 20, Michałowi Kałukisowi za obligiem oboygu Kościałkowskim w roku 1817 mca apryla 29 wydanym o rubli sr. 240, Ur. Hipolitowi Łabanowskiemu Reg. Ziem. Szawel. o pożyczoną rękodayną summę czer. zł. ważnych hol. 500, 1817 mca marca 7 d., Ur. Franciszkowi Klimowiczowi Sędziemu Gran. Wił. w stopniu zeszłego Wawrzyńca Klimowicza sukcessorowi o zapłatę za rekruta zdanego, lub powrótu człowieka podług listu świadczącego 8bra 20 własnoręcznego za majątek Szetekszinę i dalsze attynencye złożenia przez komportacyą skazki autentyczney do wyjaśnienia jey należności z Ur. Turrami sukcessorami zeszłego Jana Turra Szam. za rewersem 1813 apryla 12, o pożyczony jęczmień purów 20, Star. Leyzerowi Pinchasowiczowi mieszkańcowi Wił. o zapłatę za kawę funtow 80 i tyleż cukru rewersem 1813 apryla 6 wydanym, a w ogólności wszystkich WW. zawinionych zeszłemu ś. p. Mikołajowi Kościałkowskiemu Marsz. Wił. z nakazu dekretu Ziem. Ptu Wił. 1820 januar. 29 ferowanego przypozywając proszę: Do wypełnienia nakazu dyllacyinego dekretu, przyjęcia oczewistey rozprawy zadeterminowaney i kontynującey się sądzenia summ poszczególnionych i wszelkich pretensyów w effektach z pretensyami i expensami wypadającemi, przyłączenia do massy konkursowi ulegley, szkod strat decydowania z wolnem żałoby poprawieniem.

Roku 1820 mca januaryi 31 d. Woźny świadczę, że w sprawie konkursowey JWW. Teressy Kościałkowskiey Marsz. Ptu Wił. a JW. Józefa Siesickiego Podkom. Wił. opiekuna, kopiją ninieyszego pozwu edyktalnego w mieście Wilkomierzu do drzwi sądowych oczewisto przybiłem jako to: WW. JPanom X. Domicyanowi Szermulewiczowi Przeorowi Skupiskiemu i wszystkim XX. Dominiknom Skupiskim, Józefowi Andruszkiewiczowi, Thadeuszowi Szukowi Szam. b. d. pol., żydom Judelowi Leyzerowiczowi oycowi, Matysowi Mejerowi synom Judelowiczom, Szlomie Leybowiczowi i Leybie Markielowiczowi i zięciom Leyzerowicza; Abramowi Mowszewiczowi, Aloizemu Kurminowi Sędziemu Ziem. Wiłkom, Krzysztofowi Legowi Mularzowi, Berelowi i Zeldy Faytelowiczom, Szlomie, Janowi Korzeniewskiemu Straż. Upit. Karolowi Polkowskiemu, Onufremu Klimowiczowi Prez., Ekonomowi Antoniemu Polukiewiczowi, Star., Berelowi Zelie Zeldzie Faytelowiczom, Markielowi i Szachnie Faytelowiczom, Józefowi Mikszowi, Justynowi Cywińskiemu Regentowi, Jankielowi Leybowiczowi, Janowi Beku kolleskiemu Ass. b. kommis. Wił. Ignacemu Michałowskiemu Rot., Wincentemu Kurminowi Reg. Gł. Sądu, Michałowi Kałukisowi, Hipolitowi Łabanowskiemu Regentowi Ziem. Szawel., Franciszkowi Klimowiczowi Sędziemu Ziem. Wił., Turrom sukcessorom zeszłego Jana Tura Szam., Star. Leyzerowi Pinchasewiczowi mieszkańcowi Wił. o stawaniu zatym pozwem edyktalnym do oczewistey sprawy przed Sądem Ziem. Ptu Wił. kadencyi teraźnieyszey trzykrólskiey oznaymiłem i opowiedziałem.

Wincenty Wuścin woźny Ptu Wiłkom.

Roku 1820 mca januaryi 31 dnia. przed aktami Ziem. Ptu Wił. stawając obecnie Woźny wyżey wyrażony rellacyą tego pozwu urzędowie zeznał. Przyjąłem Ignacy Junosza Dąbrowski Ziem Ptu Wiłkom. Regent.

Roku 1820 miesiąca januar. 31 dnia, że takowy pozew przez Redakcyą Kuryera Litewskiego ogłoszony bydź może zaświadczam.

Piotr Zawadzki Sędz. Ziem. Wiłkom.

---

1 Excerpt oświadczenia z protokułu potocznego Sądu Gł. Wileń. 2go Depart. w dacie niżey wyrażoney zapisanego pod pieczęcią tegoż Sądu wydan januaryi 23 dnia 1820 roku.

Roku 1820 januaryi 9 dnia na sądzie głównym Wileńskim 2go Departamentu, stawaiąc

obecnie adwokat tegoż sądu W. Łagiewnicki, oświadczenie poniższe zaniosł i one do wpisania w protokuł podał, jakowe tak się wyraża, process imieniem WJPana Piotra Chodorowskiego Rotm. Pttu Grodzień. czyni się z okoliczności następney, w roku 1802 obżałowani Karol i Helena Sakienowie Maiorowie woysk rossyyskich na własne i wspólne swe potrzeby zawinili oświadczaiącemu się Chodorowskiemu czer. zł. 100, jakowey należności oddanie w tymże roku junii 23 dnia Dokumentem obligacyynym 1802 marca 13 dnia przez obżałowanego Sakiena podpisanym zapewnili, lecz gdy oświadczaiący się wyż wzmieniony należności nietylko w terminie oznaczonym ale też i później nie mógł otrzymać, w ówczas zmuszonym został z obżałowanymi czynić porządkiem prawa, skutkiem czego w roku 1812 marca 18 dnia w Grodzie Upitskim, na obżałowanych Sakienach otrzymał dekret ultymarny z przysądzeniem summy kapitalney czer. zł. 100 z procentami, expensami prawnemi i winami niestannemi, wszakże pomimo dekret już uzyskany obżałowani Sakienowie tak osobistemi jako też listownemi naysolenniejszemi upewnieniami rychłego w zupełności oświadczającemu się uiszczenia się, potrafili wstrzymać exekucyą dekretu aż dotąd, gdy zaś oświadczaiący się dostrzegł, że obżał. Sakienowie powolności oświadczaiącego się nadużywaią, przez co oświadczaiący się niemoże już wierzyć nadal przyręczeniom obżał. Sakienow, z tego względu, że tak o należność kapitalną z procentami, jako też o wydatki na posłańcow łożone prawem z obżał. Sakienami czynić będzie, przez niniejsze oświadczenie zapowiada. Na autentyku podpisano. Tomasz Chodorowski Ziemski Upit. Regent w imieniu mego stryia.

Zgodno z protokułem świadczę Sekretarz Dobrzański.

Takowe oświadczenie wolno umieścić w Kuryerze Assesor Sądu Głównego Kwiatkowski. Kazimierz Miastowski Tytularny Sowietnik.

---

1. Sąd Taxatorsko Exdywizorski do Pietraszun okolicy w Ptcie Wilkomirskim sytuowany, zjechawszy czynność zjazdowi pierwszemu właściwą załatwił, komportacyą na wierzycieli i debitorach od datty ogłoszenia wyroku to jest od dnia 11 nowembra teraz bieżącego roku do kancelaryi Ziemskiey Wilkomirskiey w przeciągu sześciu tygodni z persystencyą sześcio niedzielną nakazał, termin rozsądzenia oczewisty tey sprawy w mieście Wilkomirzu na sessyach pooiednich dzień 10 junii roku przyszłego zakryślił, a w razie niestanności w wzmienionym terminie pretensorow i debitorow, że amisyą zapisze zapowiada i o takowym postanowieniu przez niniejszą awizacyią trzykrotnie w Kuryerze Litewskim ogłaszaiąc wszystkie strony interessujące zawiadamia. Roku 1820 mca lutego 2 dnia.

Piotr Zawadzki Sędzia Ziemski Wilkomirski Prezes Exdywizyi.

Michał Rouba Sędzia Ziem. Pttu Wilk. Exdywizor.

Anioł Kniaz Żagiell Pisarz Ziemski Pttu Wilkom. Exdywizor.

Ogłasza się po raz drugi i trzeci.

2. Excerpt oświadczenia z protokułu potocznego Grod. Ptu Wileń. w dacie niżey wyrażonego, et eorundem pod pieczęcią Grodz. Ptu Wileń. ut supra.

Roku 1820 mca januaryi 28 dnia. Przed aktami Grodz: Ptu Wileń. stawaiąc obecnie WJPan Józef Zelazowski kom. Ptu. Wileń. oświadczenie poniższe wpisać do protokułu podał, które tak się wyraża: oświadczenie z naysolenniejszym manifestem w imieniu WJP. Józefa Zelazowskiego komor. Ptu. Wileń. w następnym składzie rzeczy czyni się: WJP. Ignacy Zelazowski prawem wieczystym w roku 1769 maja 30 dnia od stryja swego zeszłego ś. p. Stefana Zelezowskiego dobra Dobrynia zwane, oraz część Cieszkowszczyzny i Szczemielewszczyzny w Gub. Witep. położone nabył, których będąc właścicielm ten niekwestyonowanym bezpotomnie dni życia swego ukończył, dobra zatym wyrażone bez żadnego wyjątku, i całkowity nadmienionego ś. p. Ignacego Zelazowskiego majątek tak sumowny jako też ruchomy naturalnym tokiem krwi spadł na brata rodzonego WJPana Kazimierza Zelazowskiego komor. Mozyr. i oświadczającego się Józefa Zelazowskiego synowca rodzonego z Franciszka oyca i Maryanny z Walentynowiczow Zelazowskiey a brata ś. p. Ignacego rodzącego się z Zelazowskich, po otworzeniu się jakowey sukcessyi, gdy z rozmaitych układow familyinych WJP. Kazimierz Zelazowski kom. mozyr. stryy móy rodzony wieczysto zrzecznym transfuzyynym dokumentem w roku 1815 apryla 26 datowanym eorundem anno mensi et die przed aktami Ziem. Ptu Wileń. przyznany, na niżey podpisanego synowca całkowitey sukcessyi zrzekł się i moc władania oną samojednemu mnie Józefowi Zelazowskiemu nadał, gdy tedy oświadczający się jako całego tego zpadku aktor i dziedzic, zpostronia dowiaduję się, że WJP. Hrebnicki i Franciszek Rysiński i Hołownia niewolnie i na krzywdę aktora i naturalnego sukcessora dążąc, zajeli ze wszelką ruchomością dobra Dobrynie Cieszkowszczyznę i Szczemielewszczyznę onemi się urządzają, pożytki wszelkie nayniesłuszniey z obowiązkow urządowania swego, jakie pełni w Guber. Wileń., niemogąc oddalić się, niebył dotąd w stanie zająć się tym obiektem i odzyskania swey niesłusznie zagarniętey własności, zeby więc o też dobra nikt nie ważył się z JPP. Hrebnickim Rysińskim i Hołownią, jako nie będącemi w żadnym względzie właścicielami wchodzić w żadne układy, że oraz z onymi kroki prawne rozpocznę, i że przyydę do possessyi mojey własności zapowiadam, nim wszakże to nastąpi niniejsze oświadczenie wespół z manifestem do zapisania w akta powiatowe podaję. U tego oświadczenia podpis w protokule taki: Józef Zelazowski kom. Wileń. Zgodził Józef Bohusz Gr. Ptu Wil. Re.

Roku 1820 januar 28 dnia. Takowe oświadczenie zgodne z xięgami i excerptem może Redakcya Wileń. umieścić w gazecie Kur. Lit. poświadczam. Michał Sawicki Prez. Grodz. Wil.

---

2 Excerpt oświadczenia z protokułu potocznego kancelaryi miasta Wilna w dacie poniższey zapisanego i teyże z datyurzędownie jest wydan, tojest 1820 roku januar 14 dnia.

Roku 1820 januar. 14 dnia. Przed aktami miasta Guberskiego Wilna stanąwszy osobiście Star. Josiel Leybowicz oświadczenie poniższe wpisać do protokułu podał przez słowa: oświadczenie imieniem Star Josiela Leybowicza Agesa w rzeczy następney i oto: Rozwinąłem w Ziem. Słonim. o znaczne moie pretensye z Star. Mejerem Michelowiczem obywatelem Słonim. i jego sukcessorami

oraz Judelem Izraelowiczem rownież słonimskim obywatelem, majątek debitora Michelowicza posiadającym od lat kilkunastu proceder i na kopią z spraw zawieszony został takowy proceder, lecz gdy przez rewolucyą w kraju do takiego ubogiego przyszedłem stanu, a bardziey po śmierci moiey żony oddalony ze Słonima i przebywam w mieście Wilnie, zwłaszcza, że forum dla mieszczan jest odmienione i przeniesione do Magistratow: żeby więc nieporozumiano to zamilczenie takowego procederu oświadcza delat. ze za poprawieniem się sytuacyi delat. kontynuować rozpoczętego procederu niezaniedba i nigdy tego procederu nie zamilczy a co i w gazetach Kuryiera Lit. umieści swoie przedsięwzięcie niezapomnę. W protokule podpisano Josiel Leybowicz Augusowicz.

Correctum Ignacy Misieczewicz Regent

Takowe oświadczenie może bydź do gazety przyjęte Jan Tomkiewicz R. M. W.

---

1 Po zeyściu Stanisława Krzywobłockiego stawszy się jedynym dziedzicem Cypryan Krzywobłocki, kamienicy pod N. 19 przy ulicy ostrobramskiey w Wilnie położoney, dekretem doczesney exdywizyi na różne części podzieloney, chęć przedaży oney oświadcza, życzący nabyć raczy zgłosić się do W. Gawrońskiego adwokata przy teyże ulicy pod N. 6 mieszkaiącego. Takowe doniesienie w imieniu brata rodzonego moiego Cypryana iako pełnomocny plenipotent podpisuię. Ignacy Krzywobłocki Sędzia Grodz. Pttu Prużan. krzyża woyskowego Porucz. i kawaler.

---

1 W handlu Józefa Kopscha są sprowadzone rozmaite gustowne towary z mory metalliczney, safianu i inne, jako też szkła do kinkietów w dobrym gatunku.

---

2 W redakcyi kuryera Litewskiego iest do przedania: Pieśni nabożne przez Franciszka Karpińskiego, podług ostatniego dzieł tego pisarza wydania. Cena iednego exemplarza - - kop. 10.

---

2 Excerpt oświadczenia z protokułu potocznego Ziem. Ptu Wileń. w dacie niżey wyrażaiącey się zapisanego et eorund. pod pieczęcią urzędową Ziem. Ptu Wileń. stronie wydan.

Roku 1820 miesiąca januaryi 28 dnia przed aktami Ziemskiemi Powiatu Wileńskiego stawaiąc osobiście Star. Icko Derczyn obyw. Wileński oświadczenie poniższe wpisać do protokułu podał którego wyrazy następne. Oświadczenie wespół z remanifestem imieniem Star. Icki Derczyna obyw. miasta Wilna przeciwko Kazimierzowi Choieckiemu tytułuiącemu się kuzynem nieletnich Arteckich oraz Hieronimowi synowi, Paulinie i Brygidzie córkom Arteckim sukcessoram Bazylego Arteckiego zanosi się z tego powodu, iż obżał. Kazimierz Choiecki czyli to przez nienawiść do delatora czyli też powodowany niechęcią lub z mniey doyrzałego rozsądku, czy to z własnego instynktu lub też z podmowy mniey chwalebnych osob, poważył się żał. del. w kuryerze Litew. pomówić o podstęp nad Hieronimem Arteckim, wtenczas gdy o to obżał. od nikogo proszonym niebył, gdy Hieronim Artecki znaiąc należność żał. del. słuszną i sprawiedliwą do tey daty oney nieprzeczył i w żadnych aktach nieskarżył się, gdy ustronna osoba iest obcą od familii Arteckich, gdy żał. del. obżał. Choieckiego znać nie ma honoru, krzywdzić i pomawiać z domysłu własnego, niemaiąc na to od aktorow polecenia, niewypada, bo tego prawa i Ukazy wzbroniły, co się zaś tycze rozpoczętego procederu w Magistracie Wileńskim za obligiem przez Bazylego Arteckiego wydanym i że o dalsze należności przez Hieronima Arteckiego w znaczney illości żał. zawinione, gdzie prawa dozwalaią niezaniedba upomnieć się swey należności, sąd zatém rozważywszy dowody i słuszność pretensyow żał. del. one zatwierdzi, lecz gdy obżał. Choiecki szarga honor i sławę żał. del., pomawiaiąc o różnych facyendach i zdradach, będąc nieświadomą osobą, luboby te skargi obżał. odpowiedzi iako nikczemne, fałszywe i mniey znaczące nieznaydowały, gdy wszakże żał. del. niezaniecha odpowiedzieć na te obżał. postępowania, albowiem obżał. Choiecki niezaniedbał zaosnować tych gorszących publiczności kroków, dał uczuć, że i w roku teraznieyszym 1820 januaryi 10 dnia żał. del. zamanifestował i w kuryerze Litew. zamieścić niezaniedłam, postępki zaś obżał. są niezgodne z prawami i moralnością, nim więc o to wszystko tak o kary za potwarz iako też i o swe należności prawnie gdzie przynależy prawem czynić będzie niniejszym oświadczeniem zapowiada i onego zamieszczenie w kuryerze Litew. doprasza się. U tego oświadczenia podpis w protokule w hebrayskim ięzyku przy tłumaczeniu polskim iest tak: Icko Wulfowicz Derczyn.

Zgodziłem Jan Zieńkowicz Wileński Ziemski Regent.

1820 roku januaryi 28 dnia. Takowe oświadczenie przez redakcyą kuryera Litewskiego do wydrukowania że przyjęto bydź może, Sąd Ziemski Powiatu Wileńskiego zaświadcza.

Wileński Ziemski Prezydent i kawaler Urban Jazdowski.

---

3 Stosownie do nóty JW. Ministra skarbu i opinii Rady Państwa, zgromadzenie szlacheckie z Marszałków i Delegatów złożone, postanowiło, drwa, świéce i słomę dla woyska niedostarczać w naturze, lecz tę powinność załatwiać pieniędzmi przez podrady. Wskutek czego na dostarczenie dla woyska pomienionych artykułów w ptcie Wileńskim, zostały przeze mnie naznaczone do licytacyi termina w dniach 3 4 i 5 a przelicytowanie w 6 i 7 następnego mca lutego. Życzący więc przyjąć na siebie tę powinność, raczą w pomienionym czasie jawić się w kancelaryi urzędu mojego, gdzie dostateczną o wszystkiém powezmą informacyą. — 1820 roku stycznia 22 dnia (podpisano) Wileński powiatowy Marsza dworu J. C. M. Kamer-Junkier i Kawaler Mikołay Abramowicz. Za zgodność Sekretarz. Dwor. P Wileńskiego ZmuntSi Siemaszko.

Wilno dnia 9 Lutego 1820 *roku.*

ОБЪЯВЛЕНІЕ.

Въ слѣдствіе повелѣнія Господина Главнокомандующаго 1-ю Арміею, Интендантство оной объявляетъ, что торги по поставкѣ потребнаго для войскъ принадлежащихъ къ той Арміи провіанта а индѣ овса, съ 1-го Августа сего по 1 е Генваря будущаго 1821 года, назначаются въ казенныхъ палатахъ тѣхъ губерній на нижеслѣдующіе сроки, имянно: въ казенныхъ палатахъ: Воронѣжской, Тамбовской, Екатеринославской и части Таврической, Полтавской и Слободско-Украинской, торги Іюня 1, 4 и 7го; переторжки Іюня же 8, 9 и 10-го; въ Курской, Тульской, Рязанской, Смоленской и Орловской, торги Іюня 7, 9 и 11 го; переторжки Іюня же 14, 15 и 16 го.

На сіи сроки вызываются желающіе къ торгамъ, съ законными залогами, во уваженіи по мѣсячной поставки припасовъ и на сей разъ въ пятую часть противъ подряда; а во обезпеченіе задатковъ особо, кромѣ общественныхъ отъ дворянства поставокъ, кои остаются на одномъ довѣріи. Вѣдомости о потребности въ каждой губерніи будутъ разосланы въ казенныя палаты въ свое время и публично въ оныхъ открыты, вмѣстѣ съ подробными кондиціями и прочими правилами, на коихъ должны происходить поставки, гдѣ впрочемъ противъ прежняго не сдѣлано перемѣнъ.

Подлинное подписалъ:

Генералъ Интендантъ 1-й Арміи, Генералъ Лейтенантъ *Канкринъ.*

7-го Генваря
1820 года.

OBWIESZCZENIE.

Na skutek rozkazu JW. Głównodowodzącego 1szą Armią, Intendencya teyże Armii obwieszcza: iż targi na dostawę potrzebnego prowiantu, a gdzie indziey owsa, dla woysk, należących do tey Armii, od dnia 1go Augusta teraźnieyszego, do 1go Januaryi następuiącego 1821 roku, naznaczaią się w Izbach skarbowych tych guberniy, na terminy następujące, a mianowicie: w Izbach skarbowych: Woroneskiey, Tambowskiey, Ekatetynoslawskiey i części Tauryckiey, Pułtawskiey i Słobodzko-Ukraińskiey, targi, dnia 1, 4 i 7 miesiąca Junii, przetargi zaś dnia 8, 9 i 10 tegoż miesiąca Junii; w Kurskiey, Tulskiey, Razańskiey, Smoleńskiey i Orłowskiey, targi dnia 7, 9 i 10 Mca Junii; przetargi zaś dnia 14, 15 i 16 tegoż Mca Junii.

Na te terminy wzywają się życzący dla targów, z prawnemi ewikcyami, z uwagi miesięczney dostawki żywności, na ten raz w części 5 przeciw podradu, a na zabespieczenie zadatków udzielnie, prócz ogólnych od Szlachty dostarczeń, które pozostają na samey ufności. Wiadomość o ilości potrzebney, będzie posłana do Izby skarbowey każdey gubernii w swoim czasie, i publicznie w nich odkryta, razem z wyszczególnionemi kondycyami i dalszemi prawidłami, wedle których powinny bydź wykonane dostawy, w których wreście w porównaniu do dawnieyszych nie zrobiono przemiany.

Na autentyku podpisano:

Generał Intendent 1szey *Armii*
Generał Porucznik Kankryn.

7 Januaryi
1820 Roku